

RAPORTUL

COMISIEI DE SELECȚIE, EVALUARE ȘI ACORDARE A FINANȚĂRILOR PENTRU PROIECTE EDITORIALE DIN TIMBRUL ARHITECTURII

Sesiunea martie 2021

I. Comisia de selecție, evaluare și acordare a finanțărilor pentru proiectele editoriale este formată din:

1. Ruxandra Demetrescu
2. Mircea Vasilescu
3. Arh. Daniela Calciu
4. Arh. Anca Sandu Tomaszewski
5. Mirela Duculescu

II. Potrivit prevederilor *Normelor metodologice privind finanțarea de oferte culturale și proiecte editoriale din timbrul arhitecturii*, aprobate prin Hotărârea Consiliului național, membrii comisiei au procedat la alegerea președintelui. În urma votului, Ruxandra Demetrescu a fost aleasă președintă a comisiei.

III. Suma scoasă la finanțare pentru proiecte editoriale, sesiunea martie 2021, aprobată prin Hotărârea Colegiului director este de 1.100.000 lei, din care:

750.000 lei pentru carte

350.000 lei pentru reviste

IV. Numărul proiectelor editoriale depuse este de 36, din care 28 pentru carte și 8 pentru reviste.

V. Considerații generale

Conform metodologiei de jurizare adoptate, proiectele editoriale au fost evaluate de fiecare dintre membrii juriului pe baza a cinci criterii, cu note de la 0 la 10, punctajul final obținut de fiecare proiect fiind calculat pe baza unui algoritm, în funcție de ponderea respectivului criteriu de evaluare. Punctajul minim pentru finanțarea unui proiect editorial este stabilit la 7,50.

VI. Argumentare

Proiecte editoriale - REVISTE

În urma evaluării, toate proiectele editoriale pentru reviste de arhitectură au obținut punctaje peste baremul minim. Considerând că răspândirea culturii arhitecturale prin presă de bună calitate constituie o prioritate și, astfel, un argument fundamental al evaluării, juriul a decis să acorde finanțare pentru toate cele opt proiecte depuse.

În urma evaluării și conform punctajului obținut, a rezultat următoarea ierarhizare a proiectelor:

1. Revista ZEPPELIN (1 nr. din 4/ 2021), SG STUDIO SRL
2. Caietele ARA 12, 2021, Editura Arhitectură. Restaurare. Arheologie/ Asociația Arhitectură. Restaurare. Arheologie
3. Caietele restaurării 2021, Asociația Art Conservation Support
4. MAZZOCCHIO #7, sc POSTER srl
5. Revista Igloo, IGLOO MEDIA SRL
6. Arhitext nr.3 Creație / In-creație /Re-creație/Pro-creație. Biblioteci și Librării, Fundația Arhitext Design
7. Revista Transsylvania Nostra, Fundația Transsylvania Nostra
8. Revista Repere, Asociația Arhitecților Iași – Filială a UAR

Proiectele prezentate se disting printr-un nivel profesional și intelectual ridicat, promovând dezbaterile privind arhitectura, precum și conexiunile acestora cu celelalte arte și cu ansamblul culturii contemporane. Aceste publicații, indiferent de ritmul de apariție și de formatul în care apar, au ca numitor comun diseminarea informațiilor despre spațiul construit, exigențele contemporane privind utilizarea și valorificarea acestuia, precum și deschiderea către problemele generale și provocările lumii de astăzi. Comisia consideră că aceste apariții contribuie decisiv la ameliorarea și diversificarea climatului cultural românesc și creează posibilitatea unui dialog pe o arie mult mai extinsă.

Suma scoasă la finanțare pentru reviste este de 350.000 lei, iar suma totală solicitată este de **335 963 lei. Diferența de 14 037 RON s-a transferat la cărți.**

Proiecte editoriale - CĂRȚI

Proiectele de carte înscrise anul acesta la concursul pentru obținerea finanțării din partea Ordinului Arhitecților din România acoperă un registru tematic divers.

Suma disponibilă pentru finanțare este de 764 037 RON (750 000 RON + 14 037 RON, sumă transferată de la reviste), iar suma totală solicitată este de 1 348 523 RON.

Din cele 28 de proiecte de carte depuse, 15 au primit finanțare integrală, iar 13 au fost respinse.

Comisia apreciază că proiectele editoriale care vor beneficia de finanțare se disting prin calitatea lor excepțională: noutatea și complexitatea abordării, dimensiunea inedită a subiectului tratat, valoarea științifică și documentară a cercetărilor, dar și prin adresabilitatea lor, vizând diverse categorii de public, de la specialiști în diverse domenii (arhitectură, urbanism, dar și istorie, istoria artei, studii culturale etc.) la un public larg. Precizăm, de asemenea, că membrii comisiei au apreciat ca oportună continuarea tradiției de a finanța traduceri ale unor texte importante de istoria și teoria arhitecturii.

În urma evaluării și conform punctajului obținut, a rezultat următoarea ierarhizare a proiectelor:

Proiecte finanțate:

1. Cărți Fundamentale pentru Arhitecți: Joseph Rykwert, *Ideea de oraș. Antropologia formei urbane în Roma, Italia, și în vechime*, traducere în română, Universitatea de Arhitectură și Urbanism Ion Mincu, București

Proiectul continuă seria „Cărți fundamentale pentru arhitecți”, iar opțiunea de a traduce cartea profesorului Joseph Rykwert, *The Idea of a Town: The Anthropology of Urban Form in Rome, Italy and the Ancient World*, în urma consultării cu comunitatea profesională și academică, a fost apreciată de comisie drept extrem de oportună. Apariția în limba română a unor texte esențiale din marea literatură dedicată arhitecturii constituie o prioritate în evaluarea proiectelor editoriale. Comisia a apreciat consecvența și profesionalismul ce conturează seria Cărților fundamentale, inclusiv o a doua traducere a unei cărți de Rykwert de către specialiști reputați - argumente în plus pentru acordarea finanțării.

2. Reabilitarea patrimoniului construit, Editura Ozalid (reprezentată de Positif Concept srl)

Proiectul propune o carte cu caracter tehnic în domeniul reabilitării patrimoniului construit, fundamentată pe teorii și analize de intervenții contemporane și reconstituind întreg spectrul problematicii reabilitării patrimoniului construit. Atât autoarea, Rodica Crișan, cât și structura cărții promit un titlu de referință pentru profesioniștii și actorii instituționali implicați în lucrări de consolidare și restaurare a clădirilor de patrimoniu. Comisia a apreciat interesul și urgența temei în contextul românesc. Se acordă finanțarea.

3. Juhani Pallasmaa, *Imaginea intrupată*, Fundația Arhitext Design

Prin traducerea propusă, Fundația Arhitext Design continuă politica editorială de traducere a unor cărți importante din literatura internațională de specialitate și, în mod particular, de completare a imaginii despre Pallasmaa prin traducerea acestui al treilea titlu din opera lui. Comisia continuă tradiția de susținere a publicării nu doar a textelor importante dedicate arhitecturii și urbanismului, ci și a traducerilor. Se acordă finanțarea.

4. *Arhitectura medievală defensivă*, Editura Ozalid (reprezentată de Positif Concept srl)

Proiectul editorial propune publicarea unei cercetări remarcabile despre arhitectura medievală de apărare. Volumul inaugurează un proiect mai amplu ce fructifică rezultatele cercetărilor realizate de-a lungul a peste patru decenii de Teodor Octavian Gheorghiu, autor reputat în domeniu. Comisia a apreciat îndeosebi dimensiunea de documentare arhivistică și, în egală măsură, calitatea documentării vizuale. Se acordă finanțarea.

5. *Restaurarea monumentelor istorice. Concepte – Teorii -- Practici*, Asociația Art Conservation Support

Proiectul editorial asumă o componentă teoretică și de cercetare remarcabilă privind reinterpretarea prin flexibilizare în context socio-cultural a conceptelor pereche „fixe” de monument istoric și conservare-restaurare. Rezultat al unui parcurs profesional și al unei remarcabile cercetări doctorale a autorului, Lucian Ratoiu, cartea propusă spre publicare examinează „mutația” percepției colective asupra monumentelor istorice și, implicit, asupra teoriei și practicilor de conservare. Comisia a remarcat necesitatea și originalitatea unei astfel de cercetări de anvergură internațională în raport cu practicile actuale referitoare la patrimoniul românesc. Se acordă finanțarea.

6. *Locuire, arhitectură și urbanism în Ferentari (1903-2000)*, Asociația Studio Zona

Comisia consideră că demersul Asociației Studio Zona de a demara o colecție de publicații dedicate istoriilor urbane ale cartierelor din București este binevenită, în special ținând seama de metodele interdisciplinare de cercetare și scriere a acestor istorii, reunind aspecte sociale, culturale și politice transcrise în spațiu și prezentate într-un limbaj accesibil publicului larg. Susținând nevoia de cunoaștere a orașului și de înțelegere a structurilor și patrimoniului său, comisia a decis acordarea finanțării.

7. *Oameni la lucru în casele lor*, SG STUDIO srl, Zeppelin

O privire critică asupra relației istorice dintre locuire, locuință, atelier/birou și muncă, producție artistică și arhitecturală de patrimoniu este asumată în acest proiect editorial cu o inedită componentă multidisciplinară de cercetare la nivel național, generată de actuala pandemie. Comisia consideră că publicația, având adresabilitate largă și o solidă componentă educativă și de cercetare originală, reprezintă un gest semnificativ de reinterpretare a patrimoniului din ultimii 150-200 ani prin lentila locuirii

și a creației; profesionalismul echipei editoriale, tiparul și calitatea grafică deosebită constituie argumente în plus pentru finanțare. Comisia a decis acordarea finanțării.

8. David Sim, *Soft City*, traducere în limba română, Igloo media

Propunând această traducere, proiectul Igloo Media continuă și consolidează politica editorială dedicată mediului urban accesibil și orașelor reziliente, ilustrată de traduceri anterioare ale cărților arhitectului danez Jan Gehl. Cartea de cercetare *Soft City. Construind densitatea pentru viața de zi cu zi*, semnată de David Sim, profesor și arhitect în biroul lui Gehl, propune instrumente pentru un oraș flexibil, bazat pe un mix de funcțiuni, un oraș la îndemâna cetățenilor utilizatori. Comisia continuă tradiția de susținere a publicării traducerilor. Se acordă finanțarea.

9. Alfred Popper (1874-1946), (re)descoperirea unui arhitect, Editura Simetria

Proiectul propune tipărirea unei monografii de arhitectură care reconstituie și analizează pentru prima oară opera și parcursul profesional al arhitectului Alfred Popper (1874-1946), aducând la lumină contribuția sa originală în proiecte de arhitectură, amenajare interioară, mobilier și peisagistică puțin cunoscute (București, Sinaia, Snagov). Comisia a apreciat dimensiunea de recuperare, documentare de arhivă și cercetare științifică a proiectului propus, precum și construcția judicioasă a bugetului. Se acordă finanțarea.

10. Casa țărănească și boierească, Editura Ozalid (reprezentată de Positif Concept srl)

Proiectul editorial propune traducerea integrală a volumului *Das rumänische Bauern- und Bojarenhaus*, publicat în 1918 de Wilhelm Jänecke, arhitect german activ în România pentru o scurtă perioadă în anii de după Primul Război Mondial. Volumul atestă interesul din epocă pentru arhitectura tradițională românească. Actuala ediție reprezintă o ediție critică, conținând, pe lângă traducerea în limbă română, un amplu cuvânt introductiv și o bogat material ilustrativ. Comisia a apreciat valoarea documentară a proiectului și a decis să acorde finanțarea.

11. Arhitectura pe hârtie, Editura Ozalid (reprezentată de Positif Concept srl)

Cartea propusă aduce în prim plan deceniul 1980-1990, prin documentarea unor arhitecturi marginale în raport cu declinul general al practicii controlate politic: arhitecturi fictive, speculative și critice care compun un discurs grafic ce contribuie la completarea istoriei „anilor 80” din România. Comisia a apreciat dimensiunea de recuperare, documentare și cercetare a proiectului propus, precum și construcția judicioasă a bugetului. Se acordă finanțarea.

12. Școala românească de arhitectură (1944-1989) - Proiectele de diplomă, dinamică și relevanță [“Cutia cu diplome”], Universitatea de Arhitectură și Urbanism “Ion Mincu”

Proiectul propune realizarea unei cărți care să completeze istoria arhitecturii din perioada comunistă din România cu o privire atentă asupra proiectelor de diplomă susținute între 1944 și 1989, găsite în arhiva UAUIM sau publicate în Revista Arhitectura din anii respectivi. Comisia apreciază atât efortul de cercetare depus de autoare în cadrul tezei de doctorat care se află la baza proiectului editorial, cât și nevoia de valorificare a arhivelor universităților - a celor puține, câte s-au păstrat. Valoarea documentară este cu atât mai importantă cu cât cartea va cuprinde și vocea actuală a arhitecților despre propriile diplome prezentate. Comisia a decis acordarea finanțării.

13. LAPIS DOMUM. Pe urmele arhitecturii săpate în piatră, Asociația CULTURE RESERVE

Proiectul editorial propune publicarea, sub forma unui album bogat ilustrat, a rezultatelor unei ample campanii de inventariere a arhitecturii rupestre din zona Buzăului, însoțite de o documentare fotografică realizată în ultimii cinci ani. Comisia a apreciat valoarea științifică a proiectului, precum și dimensiunea

educativă și adresabilitatea sa, vizând specialiști din domenii variate - arhitectură, istorie, istoria artei. Se acordă finanțarea.

14. Design (Incluziv) - Totul începe prin a asculta, Asociația Metodelor Alternative de Integrare Socială (AMAIIS)

Proiectul propune realizarea unui volum - instrument de sensibilizare și promovare a proiectării destinate tuturor categoriilor de utilizatori, atât persoane tipice, cât și cele cu dizabilități. Comisia apreciază necesitatea și urgența largirii culturii profesionale în sensul acordării unei mai mari atenții grupurilor vulnerabile și utilizatorilor atipici, precum și croirea unui proces deschis și colaborativ pentru realizarea proiectului editorial prezentat. Având în vedere coerența întregului demers al asociației și consistența proiectului editorial în raport cu acțiunile desfășurate, comisia a decis acordarea finanțării.

15. Dicționarul arhitecților din județul Dâmbovița, OAR Muntenia Vest

Proiectul editorial propune realizarea unui dicționar al arhitecților care s-au născut și au lucrat în zona județului Dâmbovița, din cele mai vechi timpuri și până în prezent. Comisia apreciază efortul și tenacitatea Filialei OAR Muntenia Vest și consideră că publicarea și promovarea dicționarului ar oferi un bun prilej de testare a posibilității ca acest instrument să apropie profesia de publicul larg. Ținând seama și de construcția extrem de judicioasă a bugetului, comisia a decis acordarea finanțării.

Proiecte respinse

1. Etnii și religii împământenite. Cimitirele Sulinei. Asociația ARCHE

Proiectul propune transpunerea într-o carte a studiilor de cercetare preliminară a celor cinci cimitire din Sulina clasate ca monumente istorice, în vederea restaurării lor. Studiile menționate și rezultatele amintite par interesante și ar putea contribui la cunoașterea și promovarea istoriei și culturii locale, atât pentru locuitori, cât și pentru turiști. Comisia consideră însă că dimensiunea interdisciplinară asumată nu este suficient argumentată științific și că, pe de altă parte, adresabilitatea proiectului este destul de redusă. Nu se acordă finanțarea.

2. Arhivele Bibliotecii Naționale a României: Bucureștiul istoric, Ordinul Arhitecților din România, Filiala Teritorială București

Proiectul propune publicarea unui volum de cercetare în conjuncție cu aniversarea a 20 de ani de la înființarea OAR și a filialei sale din București. Tema supusă investigării are ca punct central o expoziție derulată în cadrul Anualei de Arhitectură 2020 despre opera a patru arhitecți reprezentativi pentru Bucureștiul secolului trecut - Paul Smărandescu, Dimitrie Maimarolu, Edmond von Saanen-Algi, Ion D. Berindei, ca urmare a cercetării arhivelor Bibliotecii Naționale. Comisia apreciază intenția de valorificare a materialelor de arhivă deja prezentate în expoziție, dar consideră că dimensiunea suplimentară de cercetare științifică este insuficient argumentată. Nu se acordă finanțarea.

3. Arta feroneriei. Ghid practic de feronerie pentru copii și adulți, Asociația Maria

Proiectul editorial propune o nouă ediție, revizuită și adăugită, a unui volum publicat în 2017. Comisia apreciază valoarea practică și pedagogică a publicației, dar consideră că reeditările nu constituie o prioritate. Nu se acordă finanțarea.

4. În jurul focului. Arhitectură, tradiție și inovație în sisteme de încălzire și gătit, Asociația Maria

Proiectul editorial propune o nouă ediție a unui volum publicat în 2017. Comisia apreciază relevanța conținutului, confirmată de interesul suscitât în rândul unui public divers, dar consideră că reeditările nu constituie o prioritate. Nu se acordă finanțarea.

5. Reconstituirea virtuală, Editura Ozalid (reprezentată de Positif Concept srl)

Proiectul propune o carte-ghid pentru felul în care gândirea arhitecturală și cea arheologică se pot completa reciproc în reconstituirea virtuală, pe baze științifice, a unor edificii antice, pornind de la urmele existente în siturile arheologice. Comisia a înțeles miza demersului și a apreciat oportunitatea reconstituirilor virtuale pentru popularizarea și promovarea culturii construirii, precum și necesitatea formulării unor modele de colaborare între arhitecți și arheologi pentru reconstituire, recomandând și reflecția asupra contribuției specifice a muzeografiei. Așa cum este prezentat, proiectul nu arată suficient de clar de ce formatul tipărit este mai adecvat decât formatul electronic, și nici felul în care un același text poate fi deopotrivă exemplu de bună practică pentru profesioniști și instrument de popularizare destinat publicului larg. Nu se acordă finanțarea.

6. a - b - c - b - a - atelier 24, Asociația PlusMinus

Proiectul propune realizarea unei cărți-album ca ilustrare a unui demers didactic al „lucrului după model” și sursă de inspirație pentru cei interesați de pedagogia proiectului de arhitectură în anii 2-3 de facultate. Comisia apreciază universul vizual și narativ construit prin aducerea lui Palladio în atelierul de școală din prezent, precum și deschiderea interdisciplinară cu care îl cercetează și îl folosesc drept model. Comisia consideră însă că proiectul are o adresabilitate redusă, iar întregul demers, limitat o singură secvență (un singur atelier) din învățământul de arhitectură, nu justifică costurile publicării. Nu se acordă finanțarea.

7. Spații Sigure 2(m)-020, Vlad Simionescu & Asociații Arhitecți

Proiectul propus spre finanțare – publicarea în format tipărit a unei cărți despre configurarea spațiilor din clădiri având ca scop limitarea răspândirii epidemiilor virale – investighează din perspectivă interdisciplinară un subiect actual și util în contextul pandemiei de SARS-Covid 19, analizând studii de caz relevante. Întrucât publicația este deja editată în format electronic de tip e-book, comisia nu consideră tipărirea o prioritate. Nu se acordă finanțarea.

8. Arhitectura spațiilor pentru turism, o nouă provocare conceptuală, Asociația Montage

Volumul propus propune publicarea unei teze de doctorat, cu scopul de a prezenta cele mai noi tendințe din arhitectura spațiilor turistice. Proiectul oferă puține indicii cu privire la tipurile sau tipologiile spațiilor turistice la care se referă, iar fragmentul oferit spre exemplificare nu contribuie la deslușirea metodei cercetării. De asemenea, legăturile dintre pandemie și conținutul cercetării sunt insuficient explicate, iar ilustrațiile nu susțin textul despre proiectarea parametrică. În cele din urmă, nu reiese ce ar aduce nou acest volum, dincolo de o eventuală culegere de exemple sau studii de caz, dintr-o arie geografică neprecizată. În concluzie, comisia a decis să nu acorde finanțarea.

9. Tetrapolis, OAR - Filiala Teritorială Timiș

Proiectul editorial propune o publicație care ilustrează un demers didactic interesant și util, specific învățământului de arhitectură din Timișoara. Comisia apreciază calitatea acestor exerciții complexe, adaptate nevoii de a-i aduce pe studenți în contact direct cu idei, repere și valori indispensabile reconstrucției intelectuale a profesiei. Cu toate acestea, comisia consideră că proiectul are o adresabilitate limitată, redusă la un singur experiment din învățământul de arhitectură, ceea ce nu justifică publicarea sub forma unui volum tipărit. Nu se acordă finanțarea.

10. Forturile Bucureștiului. De la ruină la resursă, Asociația Turism Istoric

Proiectul editorial propune transpunerea într-un format accesibil publicului larg a unui studiu de oportunitate cu privire la valorificarea celor 18 forturi și 18 baterii intermediare dispuse în jurul Bucureștiului- linia de apărare a „Cetății București” proiectată de generalul belgian Henri Alexis Brialmont în 1884. Juriul a apreciat demersul de promovare a unor viziuni noi de reactivare a acestui ansamblu de patrimoniu, dar consideră că proiectul editorial prezentat nu contribuie suficient la efortul de ansamblu, iar planul de distribuție nu arată felul în care tirajul de 1000 de exemplare ar ajunge dincolo de un cerc limitat al instituțiilor de profil și biblioteci. Nu se acordă finanțarea.

11. Orașe în rezumat. Piețe din Europa și istoriile lor, traducere în limba engleză, Peter Pan Art

Rezultat al unei solide cercetări doctorale a antropologului Cătălin Constantin vizând istoria piețelor urbane din Europa, proiectul editorial propune traducerea în limba engleză a versiunii redactate în limba română dintr-o mai largă perspectivă socio-culturală și antropologică. Comisia a apreciat seriozitatea demersului, abordarea științifică a cercetării și contribuția la cultura urbanistică, inclusiv noutatea perspectivei fotografice din dronă; cu toate acestea, comisia a considerat că traducerea din limba română în limba engleză a volumului existent nu reprezintă o prioritate care să justifice acordarea finanțării în actuala competiție. Nu se acordă finanțarea.

12. Arta monumentală socialistă în România și Republica Moldova, Asociația Birou pentru Artă și Cercetare Urbană (B.A.C.U.)

Proiectul propune realizarea unui album cu imagini reprezentative pentru arta monumentală socialistă în România și Republica Moldova (1955-1989/91), pornind de la arhiva documentară a aplicantului. Comisia a apreciat utilitatea indiscutabilă a temei generale privind recuperarea modernismului socialist, dar consideră că dimensiunea de cercetare științifică este imprecisă și insuficient argumentată. Se cuvine menționat faptul că acest proiect a mai fost prezentat în anii precedenți, în forme foarte asemănătoare, spre evaluare. Nu se acordă finanțarea.

13. Modernismul socialist în România și Ungaria, Asociația Birou pentru Artă și Cercetare Urbană (B.A.C.U.)

Publicația de tip ghid propune un subiect actual privind recuperarea modernismului socialist în arhitectură din perspectiva istoriei recente. Comisia consideră însă că dimensiunea de cercetare științifică este neconvincătoare, iar costurile ridicate, rezultând din formatul de ghid-album propus, dezechilibrează bugetul. Comisia sugerează aprofundarea cercetării, în acord cu starea generală a cercetării subiectului pe plan național, regional și internațional. De asemenea, se cuvine menționat că acest proiect a mai fost prezentat în anii precedenți, cu conținut relativ diferit, dar într-un format asemănător. În condițiile date, comisia a decis să nu acorde finanțarea.

31 martie 2021

Președinte,

Prof. univ. dr. Ruxandra Demetrescu

